

P OEMAS

Natán Ionatán

שיעור בהיסטוריה

היהודים נתנו לסביליה את הזהב
ואת הדם
המאורים – את המינרטים
הקתולים את האינקביזציה
הצוענים נתנו לה את הקנטה חונדו
ואת הגיטרה
הלימונים את האביב
והנהר, הגואדאלכביר האינוסופי
עושה אתה יומם ולילה אהבים

Lección de historia

Los judíos dieron a Sevilla el oro
y la sangre
los moros: los minaretes
los católicos: la Inquisición.
Los gitanos le dieron el Cante Jondo
y la guitarra
los limones: la primavera
y el río, el infinito Guadalquivir
está haciendo ahora el amor noche y día.

Natán Ionatán (Kiev, 1923) vive desde 1945 en el kibutz Sarid, en Israel. Realizó estudios de literatura universal y hebrea. Desde 1971 es editor en jefe de Sifrat Poalin Publishing House. Ha recibido varios premios por su obra. Ha publicado sobre todo poesía, pero también libros para niños. Sus poemas se han traducido al árabe, chino, ruso, francés, inglés, yiddish, español, húngaro, italiano y portugués.

חורחה לואיס בא בימים

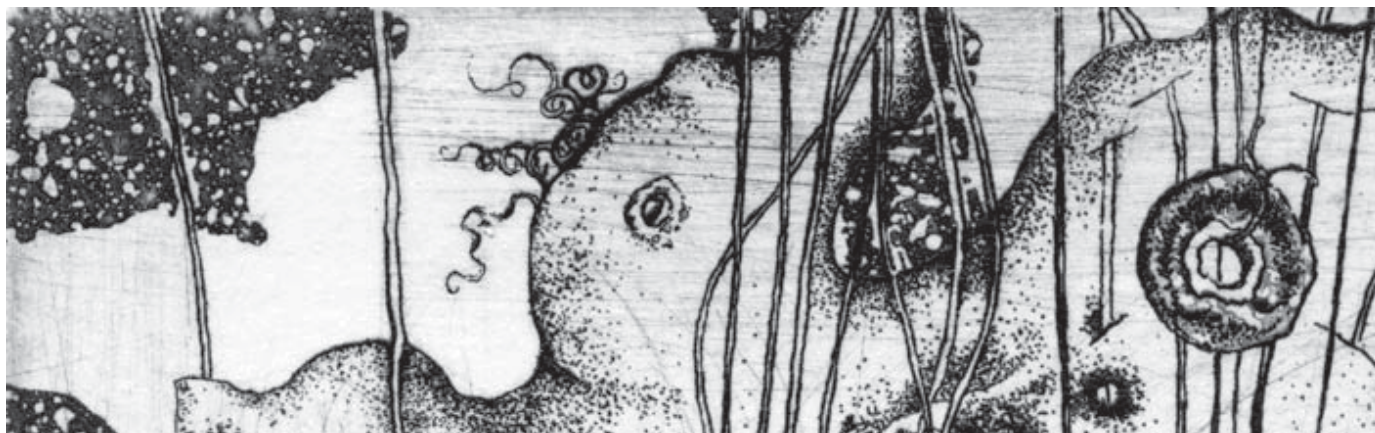
גם הוא בא בימים. אחרון האבירים
נודד בפרוריה של זכרונות בעינים עצומות
מאהבה לפמפה הפראית של געגועיו
רחוק מהים שאהב, בזמנית הספרייה
אוגר שבירי פגיונות חלודים
וספורי בדים של גאווה וחטא
מתנחם בשגיונות ידיו
קייחדה הטוב, מציר בסורגי עורונו
צללית עצובה של מנונת הכתיבה
להציל אחת מאגדות הגאוצ'וס
אבירי אהבה אחרונים עלי אדמות
דוהרים בתללית חלומו
על פני אדמה עקבה מדם
היפים בבני האדם.
חורחה לואיס הזקן מבואנוס איירס
שהוריש לעורים
את העינים
ואת הלילה
ואת הספרים.

1979
"שירים עד כאן"

Jorge Luis Borges ha envejecido

También él ha envejecido. El último de los nobles
deambula por la pradera de recuerdos
con los ojos cerrados
de amor por la pampa salvaje de sus nostalgias
lejos del mar que amó, en el silencio de la Biblioteca
colecta restos de oxidados puñales
y relatos ficticios acerca de orgullos y pecados
consolándose con las locuras de su amigo
el buen Quijada, dibuja en la tela de su ceguera
triste silueta sobre la máquina de escribir
para salvar una leyenda de gauchos
últimos hidalgos del amor sobre la Tierra
que galopan montados al cohete de su sueño
sobre la tierra manchada de sangre
los tipos humanos más hermosos
Jorge Luis el viejo de Buenos Aires
que ha legado a los ciegos
los ojos
y la noche
y los libros.

Poema escrito a principios de 1979, años antes de la muerte
de Jorge Luis Borges.

עוד שיר על אבשלום

קרדם כאשה יפה כנחש כישן כאליל
תמיד עם חברי סרעיו, בסוסים, בזהב,
וקנשיו, אמרו, איפה ערמת נשיו
יפי מחשיו, אלילו הכישן,
חלומות מלכותו אים?
עץ ביער, זה סה שנשאר סכל אבשלום
ובליו של האב, המאהב הזקן, איש הסלחנות
אפלו רכבו פונה הצדה לבכות;
כסה לטבר גב של אב,
לעשות צחוק מהמות, מהכל!
אבשלום בני בני אבשלום
לא יכלת לחסות,
ילד מפנק – ער שנוקין,
שהכתב יורדט ביטן,
ותלתלין סה, תלתלין –
לא ידעת איזו סכנה טמונה בכאלה תלתלים?
ולמה רדך היער דוקא
שכחת מה קרה ליונתן?
איך מכיר את האלות?
אבין אהב בן כל מה שהוא לא,
תראו איך הנבר רועד כלו, למה
אתה תושב, לא נתתי לך מלכות –
טרב דאגה לעס? בלל גילך?
לו יכלנו לדבר על כך בשקט
היית מבין שאמי כבר לא אותו רוד
תוגת אבן, רק מלך בא בימים
שאל מנתו הולך בלי שמחה
ועוד נמס בלבו מנמה אחרונה
להציל לפחות ילד אחד שלו
מהכתב, מהסלחנות.
רצית, טמטון שלי, רק אותך, אבשלום

Otro poema sobre Absalón

Astuto como mujer, hermoso cual serpiente vergonzosa
e ídolo
siempre entre sus acólitos, con su cabello dorado.
Y ahora, decidme, ¿dónde está su artería femenina,
su vípera belleza, su idolatría vergonzosa?
Sus sueños de majestad, ¿dónde están?
Un árbol del bosque, eso es todo lo que quedó de Absalón
y el llanto de un padre —viejo amator — guerrero.
Aun su corcel se volvió para llorar;
quebrantar así a un padre,
¡reírse de la muerte y de todo!
¡Absalón hijo mío, hijo mío Absalón!
No podías esperar—
niño consentido —hasta mi vejez.
Que la corona nos produce aflicción
y tus rizos, tus rizos—
¿No sabías el peligro que representan rizos como los tuyos?
¿Y por qué justo por el bosque?
¿Te olvidaste lo que le ocurrió a Jonatán?
¿No conoces las encinas?
Tu padre amaba en ti lo que él no tuvo,
míralo cómo está, temblando entero, ¿por qué
crees que no te di un reino?
¿Porque me preocupara el pueblo? ¿Por tu edad?
Si hubiéramos podido hablar en silencio.
Habrías comprendido que ya no soy el mismo David—
pesar materno, sólo soy un rey anciano
que se acerca a la tumba sin alegría
y su último designio interno
fue salvar por lo menos un hijo suyo
de la corona y los conflictos.
Sólo te quise tonto mío, a ti, Absalón.

Traducción de Arié Corney

כמו בלדה

אם זר קוצים כואב
זה מה שאת אוהבת,
אלך אל המדבר
ושם אלמד לכאב.
ואם שירים אוהבת,
רק שכתובים באבן –
בין הכפים אגור
ובסלעים אכתב.

ואז, כשנתכסה
עם החולות בחשך
וספר הדברים
בחשך יתכסה,
תגידי לי מלים
יפות מבכי ואשור;
הוא כנראה אהב
אותי, האיש הזה.

Cuasi balada

Si un doliente ramo de espinas
es lo que tú amas
me iré al desierto
para aprender a doler.
Y si poemas has amado
escritos sólo en la piedra
he de vivir entre rocas
y en los riscos escribiré.

Y entonces, cuando nos cubramos
con arenas en la sombra
y el libro de las cosas
con sombras se ha de cubrir,
dime palabras más bellas
que llanto y felicidad:
ese hombre, según parece,
me ha amado.

שיחה בקומאלה

לחואן רולפו

Plática en Comala

A Juan Rulfo

הארץ סובבת על צירה. סוסאנה
בין ערב לישנה; הנה היתה
ברה כיום ופתאם
כלה לילה מלא חטאים.
- כמה צפרים הרגת בימי חיך?
- הרבה
- ולא חשת עצבות?
- כן
- למה אם כן את מחכה?
- למות
חואן רולפו עוצם עינים אבל דמיונו
ער ובחסיף לשדר סוסאנה של ילדות
ליך יחזות בבונג ולוזמרין
התירס המתוק שלו נולד ועולה בין התלמים
ואז הנעורים, קרני ירח מציפים את משוכות
הקקטוס ואותן, סוסאנה שפתח נמלאו של
גופך רסיסי לילה בתנוחת אהבה אחרונה, אבל
גופו של פדרו הולך ומצטנן. הזקנה, נצת-שחי
מבירת מתאר עצוב של נובלות שדיך
ליד הקיום הרכים של גבעות קומאלה השם
על עמק רמאים עמיפון פורח כחלום
בין סוסאנה והלילה והעננים, לגלות
בל קטן, גל קטן של אבנים.

La tierra gira en torno a su eje. Susana
en duermevela; si bien ha sido
pura hoy, de pronto es
toda noche llena de pecados.
—¿Cuántos pájaros has matado en tu vida?
—Muchos
—¿Y no sentiste tristeza?
—Sí
—¿Qué esperas, pues?
—A la muerte
Juan Rulfo cierra los ojos pero su imaginación
vela y sigue transmitiendo Susana de infancia
entre aromas de manzanilla y romero.
Su dulce maíz ha nacido y asciende entre los surcos
y entonces la juventud, rayos de luna inundan los setos
de cacto, y a ti, Susana. Tus labios están llenos de rocío
tu cuerpo de las gotas de la noche en última posición
de amor, pero
el cuerpo de Pedro se va enfriando. La vejez, brote de alba
que plasma un contorno triste de la caída de tus pechos
resecos
junto a las líneas suaves de las colinas de Comala y ahí
sobre el Valle de los Muertos vuela un papalote como
sueño
entre Susana y la noche y las nubes, para descubrir
un pequeño túmulo, un pequeño túmulo de piedras.

Jerusalén, 4 de agosto de 2000

Traducción de Esther Solay-Levy